

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 29. januar 2019

Deres ref. 18/6506

**HØRINGSUTTALELSE FRA RETTSPOLITISK FORENING – HØRING OM
ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN, OPPLÆRINGSLOVEN OG
FRISKOLELOVEN - HJEMMEL TIL Å KREVE BOTID FOR UTENLANDSKE
ARBEIDSTAKERE SOM SKAL ANSETTES I BARNEHAGE ELLER SKOLE**

Rettspolitisk forening (Rpf) er en uavhengig forening bestående av jurister, studenter i juridiske fag og andre interesserte. Rettspolitisk forening arbeider blant annet for å forsvare rettsstatlige verdier og for å bedre den rettslige situasjonen for sosialt vanskeligstilte grupper.

Det vises til departementets høringsbrev av 11.12.2018. Rettspolitisk forening støtter ikke forslaget om innføring av hjemmel for botidskrav til mennesker som skal ansettes i barnehage eller skole. Vårt standpunkt begrunnes i det følgende.

* * *

Foreninga er enig i grunntanken om at barn som særlig sårbar gruppe bør beskyttes mot overgrep fra ansatte i barn og skole. Dette kan imidlertid ivaretas ved andre virkemidler enn noe som i praksis vil være et ansettelsesforbud for nyankomne utlendinger. Vi mener at et så sterkt inngrep må kunne begrunnes og dokumenteres med et reelt behov.

Et botidskrav rammer alle, også den store majoriteten av lovlydige mennesker som ønsker å gjøre en arbeidsinnsats i fagfeltet sitt, eller som kan hjelpe med å dekke arbeidskraftsbehovet. Et botidskrav vil ha en ekskluderende effekt på en gruppe mennesker som man samtidig søker å inkludere i arbeidslivet. Denne dobbeltheten er ikke heldig.

Et botidskrav er i likhet med vandelskravet dessverre ingen garanti mot at overgrep skjer. Ustraffede mennesker og mennesker som har bodd i Norge i mer enn fem år kan også begå overgrep mot barn. Departementet har ikke fremlagt tall på at vandelskravet fungerer etter sin hensikt, eller om antall anmeldte overgrep har sunket etter at man innførte botidskrav for yrkessjåfører. Foreninga mener at departementet ikke har dokumentert noe behov for botidskravet.

Vi mener at sammenlikningen med botidskravet for yrkessjåfører ikke er treffende. At det finnes botidskrav i én bransje legitimerer ikke automatisk botidskrav i en annen. Det ligger i transportsituasjonens natur at den er lettere å misbruke. Man har uansett ikke dokumentert at botidskravet fungerer etter sin hensikt for yrkessjåfører.

Foreninga etterlyser også en analyse av de diskrimineringsrettslige sidene ved et botidskrav.

På denne bakgrunn anmodes departementet om å ikke fremme lovforslagene om hjemmel for innføring av botidskrav.

Dersom det likevel innføres hjemmel for innføring av botidskrav vil foreninga påpeke følgende:

Den som foretar ansettelsen er ikke nødvendigvis best egnet til å vurdere om et botidskrav er innfridd. Botidskravet, slik det er skissert, opererer med ulike skjæringstidspunkter og mulighet for avkortning, noe som kan være lite operativt for en uten kjennskap til utlendingsrett.

Foreninga er uenig i at tidspunktet for innvilgelse av oppholdstillatelse skal være avgjørende. Ofte har utlendingen oppholdt seg i Norge i lang tid på tidspunktet for innvilgelse av oppholdstillatelse, for eksempel imens man venter på at asylsøknaden behandles. Det avgjørende tidspunktet bør være *innreisetidspunktet* – fordi det er fra innreisetidspunktet at norsk/europeisk politi har jurisdiksjon. Lovovertridelser vil vises i vandelsattesten fra dette tidspunktet.

Til sist påpekes det at botidskravet ikke synes å være tiltenkt mennesker som er innleid til skole og barnehage. Innleie er vanlig i omsorgssektoren. Dersom et botidskrav innføres må det også omfatte innleie, slik at denne tilknytningsformen ikke brukes for å omgå kravet.

Eventuelle spørsmål kan rettes til foreninga på e-post styret2@rpf.no.

Med vennlig hilsen

Hanne Hareide Skårberg
Rettspolitisk forening